

Problemy w pracy KSI

Kłopoty to nasza specjalność

HM. GRAŻYNA WIDERA

Problemy w pracy komisji stopni instruktorskich często dotyczą zarówno jej członków, jak i instruktorów otwierających lub zamykających próby (kandydatów i ich opiekunów). Zależą od warunków środowiskowych, stanu kadry, czasami biorą się z lęku przed zmianami...

CZŁONKOWIE KSI

Jedynym kryterium wyboru instruktorów do KSI, określonym w regulaminie, jest posiadany przez nich stopień. Czytamy: *W skład komisji wchodzi instruktorzy w stopniu podharcmistra i harcistrza, z tym, że przynajmniej połowę składu komisji stanowią harcistrzowie*. Regulamin nie określa, jakimi cechami i doświadczeniem powinien wykazać się kandydat na członka KSI. A właśnie brak pożądanych cech oraz dużego doświadczenia jest przyczyną wielu problemów.

OPIEKUN PRÓBY

Bywało, że opiekuna próby wyszukiwano wśród instruktorów, którzy wiele lat temu zdobyli stopień i nie mieli okazji, by na bieżąco śledzić zmiany w organizacji lub z różnych przyczyn musieli zrezygnować z czynnej pracy. Od 2002 roku opiekun musi mieć zaliczoną służbę instruktorską – ten zapis eliminuje instruktorów „z archiwum”, którzy stopień zdobyli wiele lat temu i nie pracują dzisiaj czynnie.

CZAS OTWARCIA PRÓBY

Nowy regulamin wprowadził obowiązkowy odstęp pomiędzy zdobywaniem kolejnych stopni instruktorskich. Jednak: *W uzasadnionych przypadkach KSI może skrócić okres służby instruktorskiej niezbędnej do otwarcia próby na kolejny stopień*.

Do tej możliwości należy podchodzić bardzo indywidualnie i z dużą rozważą. Trzeba uważać, by „uzasadnione przypadki” nie stanowiły reguły. Jeśli do KSI zgłasza się instruktor, który jako jedyny będzie mógł prowadzić obóz drużyny, to dylemat: „jeśli nie będzie miał stopnia podharcmistra – drużyna będzie miała problemy z wyjazdem na samodzielny obóz” może stanowić przesłankę do skorzystania z możliwości skrócenia czasu pomiędzy próbami.

ZALICZYĆ, NIE ZALICZYĆ

Niejednokrotnie członkowie KSI stają przed problemem, czy jeśli zakwestionują poziom planowanych lub już zrealizowanych zadań, nie zniechęcą instruktora do dalszej pracy. Jeśli próba nie zostanie zamknięta – nie będzie instruktora i nie będzie drużyny. Ta obawa dotyczy najczęściej środowisk małych i to nie tylko na wsi. Często odpowiedzialność za taki stan przerzucana jest na KSI, a nie na kandydata i jego opiekuna. Pytanie tylko, czy obniżenie wymagań lub przyzwolenie na bylejakosć będzie gwarantem działalności gromady, drużyny czy szczeplu?

Niestety, czasem uwagi KSI traktowane są jako „atak” lub podważenie kompetencji, wiedzy i autorytetu, a nie jako pomoc i rada. Członkowie KSI muszą więc pamiętać, że krytyka musi być konstruktywna i dotyczyć problemu, a nie osoby.

WYMAGANIA NA STOPNIE

Przy opracowywaniu programu próby należy pamiętać, że musi on być dostosowany do konkretnego instruktora. Zdarza się, że kilku instruktorów danego hufca jednocześnie zgłasza się do KSI z wnioskiem o otwarcie próby. Ponieważ część wymagań dotyczy realizacji zadań na poziomie hufca, trzeba o tym pomyśleć i przewidzieć możliwość zrealizowania zadań przez każdego ze zdobywających stopień.

Inny problem dotyczy oceny wykonanych zadań. Komisja nie może być „sądem”, decydującym, czy osiągnięcie założonej przez siebie dojrzałości społecznej w życiu zawodowym, rodzinnym i towarzyskim (jedno z wymagań na stopień harcistrza) wymaga wyprowadzenia się od rodziców i założenia rodziny, uzyskania awansu w pracy zawodowej czy „brylowania” w towarzystwie. Tego typu zagadnienia wymagają nie tylko wiedzy i doświadczenia, ale i taktu ze strony członków komisji.

DOROSŁY KANDYDAT

Idealnie jest, jeśli zgłaszający się do KSI kandydat na instruktora rozpoczął swoją działalność w ZHP od gromady zuchowej i drużyny harcerskiej i miał okazję do zdobycia stopni zuchowych i harcerskich. Jednak na instruktorską drogę wkraczają również dorośli „bez przeszłości harcerskiej”, np. nauczyciele czy rodzice harcerzy. Trudno zmuszać ich do zdobywania po kolei stopni harcerskich, ale ważne jest, aby posiadli wiedzę i umiejętności na poziomie przedostatniego stopnia. Jak to tego doprowadzić? Jeśli kandydat jako jedno z zadań wybierze zdobycie stopnia, to sprawa jest prosta. Jeśli nie, to uzupełnienie wiedzy harcerskiej należy w próbie uwzględnić w inny sposób. Szczególną rolę w tym przypadku odgrywa opiekun próby – to on jest odpowiedzialny za poziom dojrzałości harcerskiej kandydata na instruktora.

UPOWSZECHNIENIE DOROBKU METODYCZNEGO

Istotną sprawą jest udostępnianie dorobku metodycznego powstałego w czasie prób. Wiele materiałów albo leży gdzieś w harcerskich archiwach, albo spoczywa na dnie instruktorskich szuflad. Warto zastanowić się, jak je wykorzystać – czy umieścić w ogólnie dostępnym miejscu w hufcu, w Internecie, czy przekazać do biblioteczki hufca.

WSPÓŁPRACA KSI I ZKK

W niektórych środowiskach zdarza się, że komisje stopni instruktorskich i zespoły kadry kształcącej działają co prawda równolegle do siebie, ale „każdy sobie rzepekę skrobie”. A powinny one współpracować ze sobą! Dobrze byłoby, gdyby w KSI był przynajmniej jeden instruktor z ZKK i na odwrót.

Problemy są po to, by je rozwiązywać, a nie demonizować. Wiele zależy od dobrej woli wszystkich instruktorów – członków komisji stopni instruktorskich, kandydatów i opiekunów oraz niejednokrotnie przedłożenia interesu środowiska nad własne ambicje. To brzmi bardzo idealistycznie, ale jest realne. Przecież „Ludzie są jak kwiaty: stworzeni do tego, aby się rozwijać” (Andre Liege).

hm. Grażyna Widera
jest przewodniczącą KSI Chorałwi Śląskiej,
członkinią Rady Naczelnej ZHP